

ZMLUVA O DIELO

149/2024 – OI – I - ZOD

uzavretá podľa § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb.

(Obchodného zákonníka) v platnom znení a zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZVO“) a zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej len „autorský zákon“)

„Obnova budovy Mestského úradu Brezno – Výskumy na základe požiadaviek KPÚ BB“

1. časť - „Objekt MsÚ č. 1 - Reštaurátorský výskum fasád a balkóna“

čl. I

ZMLUVNÉ STRANY

1.1. Objednávateľ

Názov a sídlo:	Mesto Brezno Námestie gen. M. R. Štefánika 1/1, 977 01 Brezno
V zastúpení:	JUDr. Tomáš Abel, PhD. primátor mesta Brezno
Osoba oprávnená na rokovanie vo veciach zmluvných:	Ing. Ivan Kamenský
Osoba oprávnená na rokovanie vo veciach technických:	Mgr. art. Alžbeta Kamenská
Bankové spojenie:	Prima banka Slovensko, a.s.
IBAN:	
IČO:	00313 319
DIČ:	2020398391
tel.:	048 / 6306 231,6
fax:	048 / 6306 229

(ďalej len „objednávateľ“)

1.2. Zhotoviteľ

Názov a sídlo:	terra m, s.r.o., Nerudova 5809/15, Bratislava 82104
V zastúpení:	Akad.mal.Mário Flaugnatti
Osoba oprávnená na rokovanie vo veciach zmluvných:	Akad.mal.Mário Flaugnatti
Osoba oprávnená na rokovanie vo veciach technických:	Akad.mal.Mário Flaugnatti
Bankové spojenie:	Tatrabanka a.s.
IBAN:	
IČO:	35 892 731
DIČ:	2021855396
tel.:	0905 623 608
Spoločnosť je zapísaná:	Obchodný register Mestského súdu Bratislava

(ďalej len „zhotoviteľ“)

III, Vložka č. 32400/B

- 1.3. Zmluvné strany uzatvárajú predmetnú Zmluvu na základe výsledku procesu verejného obstarávania uskutočneného v zmysle §117 ZVO, ktoré bolo vyhlásené na predmet zákazky „**Obnova budovy Mestského úradu Brezno – Výskumy na základe požiadaviek KPÚ BB**“, 1.časť - „**Objekt MsÚ č. 1 - Reštaurátorský výskum fasád a balkóna**“

čl. II.

PREDMET ZMLUVY A MIESTO PLNENIA

- 2.1. Touto zmluvou o dielo (ďalej len „zmluva“) sa zhotoviteľ zaväzuje, že v termíne a za podmienok stanovených touto zmluvou vykoná a objednávateľovi riadne a včas odovzdá dielo definované v ods. 5 a 6 tohto článku.
- 2.2. Zhotoviteľ sa zaväzuje riadne a včas vykonať pre objednávateľa predmet zmluvy vo vlastnom mene, na vlastné náklady a na vlastnú zodpovednosť a nebezpečenstvo. Zhotoviteľ vyhlasuje, že má oprávnenie na vykonávanie činnosti v rozsahu tejto zmluvy.
- 2.3. Zhotoviteľ sa zaväzuje v procese zhotovovania postupovať v súlade s ods. 5 a 6 tohto článku a podľa pokynov objednávateľa.
- 2.4. Objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť za riadne a včas vykonané a odovzdané dielo podľa článku II. cenu dohodnutú podľa článku IV. tejto zmluvy a poskytnúť zhotoviteľovi potrebnú spoluprácu počas zhotovovania.
- 2.5. Predmetom zmluvy je zhotovenie diela, t.j. vykonanie reštaurátorského výskumu a vypracovanie príslušnej dokumentácie s názvom : „**Obnova budovy Mestského úradu Brezno – Výskumy na základe požiadaviek KPÚ BB**“, 1. časť „**Objekt MsÚ č. 1 - Reštaurátorský výskum fasád a balkóna**“ na parcele č. KN-C 2983; katastrálne územie Brezno, v rozsahu a zložení podľa požiadaviek Objednávateľa a Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica (*pozri prílohy k ZoD*).
- 2.6. Vykonanie reštaurátorského výskumu fasád a balkónu secesnej časti objektu MsÚ č. 1, vrátane spracovania dokumentácie z reštaurátorského výskumu, návrhu na reštaurovanie a prerokovania s KPÚ BB v rozsahu ich rozhodnutia č. KPUBB-2022/18866-6/96202/MAR bod IV./1. a zápisu z prerokovania predloženej PD č. KPUBB-2023/15539-1/61805/LUP, MAR bod 14. Súčasťou predmetu zákazky je aj spolupráca so statikom. Zásadné etapy a ukončenie reštaurátorského výskumu oznámi zhotoviteľ Krajskému pamiatkovému úradu Banská Bystrica.
- 2.7. Miestom dodania predmetu zmluvy je Mestský úrad na Nám. gen. M. R. Štefánika 1/1, 977 01 Brezno.
- 2.8. Zhotoviteľ dodá príslušnú dokumentáciu z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie v 6-tich vyhotoveniach v písomnej - tlačenej forme a 1x v elektronickej forme vo formáte .pdf.
- 2.9. Špecifikácia rozsahu a podmienok predmetu zmluvy uvedená v prílohách zmluvy o dielo (ďalej len „ZoD“):
- Príloha č. 1 - Rozhodnutie č. KPUBB-2022/18866-6/96202/MAR zo dňa 01.12.2022;*
- Príloha č. 2 - Zápis z prerokovania predloženej PD č. KPUBB-2023/15539-1/61805/LUP, MAR zo dňa 01.08.2023.*

čl. III.
DOBA PLNENIA

3.1. Zhotoviteľ diela sa zaväzuje, že dodá predmet zmluvy dohodnutý v rozsahu a obsahu čl. II. tejto ZoD v nasledovnom termíne:

Začiatok doby plnenia predmetu ZoD: **dňom účinnosti zmluvy**

Koniec doby plnenia predmetu ZoD: **Do 90 dní od začiatku doby plnenia**

3.2. Ak zhotoviteľ pripraví dielo na odovzdanie pred časom plnenia dohodnutého v čl. III. bod 3.1. tejto ZoD, objednávateľ sa zaväzuje toto dielo prevziať v ponúknutom termíne, bez nároku zhotoviteľa na finančné zvýhodnenie.

3.3. Prípadné zmeny času plnenia uvedeného v čl. III. bod 3.1. tejto ZoD, dohodnú zmluvné strany formou číslovaných písomných dodatkov, ktoré sa po obojstrannom súhlasnom podpise zmluvných strán stanú neoddeliteľnou súčasťou tejto ZoD.

3.4. Objednávateľ počas trvania výskumných prác v teréne – budove MsÚ Brezno písomne odovzdá stavenisko zhotoviteľovi na dobu nevyhnutnú.

3.5. Zmluvné strany o dodaní a prevzatí predmetu diela – príslušnej dokumentácie z výskumu dokumentáciu z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie vyhotovia Preberací protokol v štyroch (4) origináloch, ktoré zástupcovia Zmluvných strán podpíšu a z ktorých po dvoch (2) origináloch dostanú obidve Zmluvné strany.

čl. IV.
CENA

4.1. Cena za vypracovanie predmetu diela v rozsahu podľa čl. II tejto zmluvy je stanovená v súlade s výsledkom vykonaného verejného obstarávania na predmetnú zákazku.

4.2. Cena za zhotovenie predmetu zmluvy v rozsahu čl. II. tejto ZoD je stanovená dohodou zmluvných strán v zmysle zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov ako cena:

Cena diela bez DPH:	10.999,00,- EUR
DPH 20,00%:	2.199,80,- EUR
Cena diela celkom:	13.198,80,- EUR

(slovom: Trinásťtisícstodevät'desiatosem eur, osemdesiat centov)

4.3. Cenu za dielo dohodnutú v čl. V. bod 5.1. tejto ZoD je možné meniť iba v prípade zmeny sadzby DPH.

čl. V.
PLATOBNÉ PODMIENKY

5.1. Objednávateľ prehlasuje, že na účely zaplatenia ceny za zhotovenie diela, ktoré je predmetom tejto ZoD má zabezpečené finančné prostriedky.

5.2. Objednávateľ so zhotoviteľom sa dohodli, že cenu za zhotovenie diela objednávateľ uhradí zhotoviteľovi po prevzatí diela podľa čl. II. bod tejto ZoD nasledovne:

Po dodaní príslušnej dokumentácie z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie - zhotoviteľ vystaví faktúru po odovzdaní diela v zmysle článku VIII. tejto ZoD, a túto objednávatel uhradí v lehote jej splatnosti.

5.3. Lehota splatnosti faktúry bola zmluvnými stranami dohodnutá na 30 kalendárnych dní odo dňa jej doručenia objednávatelovi.

5.4. Objednávateľ má právo vrátiť faktúru v lehote jej splatnosti, ak táto neobsahuje náležitosti daňového dokladu, alebo porušuje podstatné zmluvné povinnosti. V takom prípade sa preruší plynutie lehoty splatnosti a nová lehota splatnosti faktúry začne plynúť doručením opravenej faktúry objednávatelovi.

Faktúra bude obsahovať náležitosti daňového dokladu a tieto údaje:

- označenie diela
- pečiatka a podpis oprávnenej osoby
- označenie povinnej a oprávnenej osoby, adresa, sídlo
- číslo zmluvy, číslo faktúry
- deň odoslania a deň splatnosti faktúry
- označenie peňažného ústavu a číslo účtu, na ktorý sa má platiť
- fakturovanú sumu

5.5. Objednávateľ neposkytuje preddavky na zaplatenie ceny diela.

5.6. V prípade, že dôjde k zrušeniu alebo odstúpeniu od tejto zmluvy z dôvodov na strane objednávatel'a, objednávatel' zaplatí zhotoviteľovi odplatu (cenu) za práce rozpracované ku dňu zrušenia alebo odstúpenia od tejto zmluvy, vo výške zodpovedajúcej príslušného podielu z ceny dohodnutej v čl. IV. bod 4.2 tejto zmluvy. Zrušenie alebo odstúpenie musí byť vykonané písomnou formou. Súčasne zhotoviteľ odovzdá objednávatelovi zodpovedajúce rozpracované práce.

čl. VI.

ZÁRUČNÁ DOBA - ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY

6.1. Zhotoviteľ zodpovedá za to, že predmet tejto ZoD bude zhotovený v súlade s touto ZoD, podľa príslušných technických noriem a všeobecne záväzných právnych predpisov platných v čase vykonávania (realizácie) diela a že bude spôsobilý k zmluvnému účelu.

6.2. Zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má Dielo v čase jeho odovzdania v zmysle čl. III. bod 1 Zmluvy. Zhotoviteľ zodpovedá za vady Diela vzniknuté po odovzdaní podľa bodu 6.1, len ak sa preukáže, že boli spôsobené porušením jeho povinností pri vykonávaní Diela.

6.3. Zmluvné strany sa dohodli, že objednávatel' má právo požadovať a zhotoviteľ povinnosť bezplatne odstrániť vady diela najneskôr v lehote uvedenej v čl. VI. bod 6.5. tejto ZoD.

6.4. Objednávateľ je povinný písomne oznámiť vady diela bez zbytočného odkladu, najneskôr do piatich (5) pracovných dní odo dňa ich zistenia.

6.5. Zhotoviteľ je povinný do piatich (5) pracovných dní po uplatnení oprávnenej reklamácie, predložiť objednávatelovi písomný návrh na prepracovanie, dopracovanie, resp. iný spôsob odstránenia vady; v prípade, že objednávatel' s týmto návrhom súhlasí, je zhotoviteľ povinný vadu diela odstrániť do desiatich pracovných dní od uplatnenia

reklamácie objednávateľom, ak sa nedohodne iný termín vzhľadom na rozsah zistenej závady. Termín odstránenia väd si zmluvné strany dohodnú písomnou formou.

- 6.6.** Zhotoviteľ nezodpovedá za vady diela, ak tieto vady spôsobilo použitie vecí a podkladov odovzdaných mu na spracovanie objednávateľom v prípade, že zhotoviteľ ani pri vynaložení odbornej starostlivosti nevhodnosť týchto vecí nemohol zistiť alebo na ne objednávateľa upozornil a objednávateľ na ich použití trval. Zhotoviteľ takisto nezodpovedá za vady spôsobené dodržaním nevhodných pokynov daných mu objednávateľom, ak zhotoviteľ na nevhodnosť týchto pokynov upozornil a objednávateľ na ich dodržaní trval alebo ak zhotoviteľ túto nevhodnosť nemohol zistiť.
- 6.7.** Objednávateľ je povinný prípadnú reklamáciu podľa tejto Zmluvy uplatniť v písomnej forme a doručiť Zhotoviteľovi na adresu uvedenú v záhlaví Zmluvy.
- Za písomnú reklamáciu sa považuje písomnosť doručená na adresu Zhotoviteľa uvedenú v záhlaví Zmluvy, resp. na e-mailovú adresu Zhotoviteľa: terram.sro@gmail.com.
- 6.8.** Záručná doba na zrealizované dielo je 24 mesiacov a začína plynúť odo dňa odovzdania diela Objednávateľovi a jeho prebratie Objednávateľom, resp. jeho časti.
- 6.9.** Zmluvné strany sa dohodli pre prípad vady diela, že počas záručnej doby je Objednávateľ oprávnený žiadať len odstránenie väd a Zhotoviteľ je povinný bezplatne odstrániť vady, ak v tejto zmluve nie je uvedené inak. Objednávateľ nie je oprávnený požadovať v dôsledku väd zľavu z ceny diela.
- 6.10.** Dielo bude mať vlastnosti obvyklé pre charakter Diela, a bude riadne spôsobilé slúžiť na obvyklý účel.

čl. VII.

PODMIENKY VYKONANIA DIELA

- 7.1.** Objednávateľ sa zaväzuje odovzdať Zhotoviteľovi stavenisko pre vykonávanie výskumných prác zbavené práv tretích osôb.
- 7.2.** Zhotoviteľ po dokončení výskumných prác vyčistí stavenisko od hrubých nečistôt.
- 7.3.** Objednávateľ sa zaväzuje, že v rozsahu nevyhnutne potrebnom poskytne spoluprácu pri zadovážení podkladov pre riadne vykonanie diela zhotoviteľom.
- 7.4.** Zhotoviteľ zodpovedá za bezpečnosť a ochranu zdravia vlastných pracovníkov.
- 7.5.** Zhotoviteľ zodpovedá za čistotu a poriadok na stavenisku. Zhotoviteľ odstráni na vlastné náklady odpady, ktoré sú výsledkom jeho činnosti.
- 7.6.** Zhotoviteľ po vykonaní výskumných prác zabezpečí odstránenie objektov a zariadení, ktoré sa nachádzajú na stavenisku, zabezpečí jeho likvidáciu a vypratanie staveniska do 7 dní po ukončení výskumných prác. V prípade, že si túto povinnosť nesplní, má Objednávateľ právo vykonať to namiesto Zhotoviteľa, na jeho náklady. Zároveň má zádržné právo na veci vo vlastníctve Zhotoviteľa, ktoré sa nachádzajú na stavenisku po tomto termíne.

Čl. VIII.

Ustanovenia Licenčnej zmluvy podľa Autorského práva k dokumentácii

- 8.1.** Zhotoviteľ touto zmluvou v zmysle § 65 a nasl. Zákona č. 185/2015 Z.z. Autorského zákona (ďalej len „Autorský zákon“) udeľuje objednávateľovi výhradnú licenciu v neobmedzenom rozsahu na použitie autorského diela.
- 8.2.** Objednávateľ je oprávnený na všestranné použitie autorského diela vytvoreného podľa tohto článku IX na území Slovenskej republiky ako aj v zahraničí bez časového obmedzenia, a to najmä, no nielen na:
- 8.2.1. právo autorské dielo alebo jeho časti použiť,
 - 8.2.2. právo vyhotovovať rozmnoženiny, záznamy autorského diela alebo jeho častí,
 - 8.2.3. právo autorské dielo spracovať,
 - 8.2.4. právo na zaradenie autorského diela do databázy,
 - 8.2.5. právo na spojenie diela s iným dielom,
 - 8.2.6. právo na verejné rozširovanie originálu autorského diela alebo jeho rozmnoženín prevodom vlastníckeho práva, nájmom, vypožičaním alebo akoukoľvek inou formou rozširovania autorského diela,
 - 8.2.7. právo na uvedenie diela na verejnosť verejným vystavením originálu autorského diela alebo jeho rozmnoženín, verejným vykonaním autorského diela alebo verejným prenosom autorského diela,
 - 8.2.8. právo naložiť s autorským dielom akýmkoľvek iným spôsobom, ktoré prislúcha zhotoviteľovi v zmysle ustanovení Autorského zákona a ktoré je možné zmluvne previesť na tretiu osobu.
- 8.3.** Objednávateľ je oprávnený začať s použitím autorského diela kedykoľvek počas trvania ochrany práv zhotoviteľa spôsobom, ktorý neznižuje hodnotu autorského diela a s ohľadom na dobré meno zhotoviteľa.
- 8.4.** Zhotoviteľ touto zmluvou dáva objednávateľovi neobmedzený súhlas na udeľovanie sublicencie (prevod oprávnení k autorskému dielu nadobudnutých touto zmluvou na tretiu osobu), a to či už v celosti alebo len jednotlivých čiastkových oprávnení.
- 8.5.** Zhotoviteľ sa podpisom tejto zmluvy zaväzuje zabezpečiť, že jedinou osobou oprávnenou užívať (licencia, udelenie sublicencie) autorské dielo je objednávateľ. Zhotoviteľ sa ďalej zaväzuje, že nebude sám autorské dielo používať, ani neumožní ich používanie tretím osobám a neposkytne tretím osobám rovnaké alebo obdobné diela za účelom výroby alebo verejného šírenia iného diela s rovnakým alebo obdobným zameraním. Ďalej sa zaväzuje, že neprevedie práva udelené touto zmluvou objednávateľovi na tretiu osobu.
- 8.6.** Zhotoviteľ sa zaväzuje autorsko - právne vysporiadať všetky diela alebo výkony autorov, ktoré použije pri/na vytvorenie autorského diela tak, aby rozsah práv k predmetným dielam prevedených na zhotoviteľa nebol menší ako rozsah práv prevádzaných na objednávateľa podľa tohto článku zmluvy.
- 8.7.** Zhotoviteľ týmto tiež prehlasuje, že v zmysle § 164 ods. 5 Autorského zákona vylučuje kolektívnu správu jeho práv podľa tejto zmluvy a prehlasuje, že písomne informoval organizáciu kolektívnej správy o vylúčení kolektívnej správy svojich majetkových práv pred uzavretím tejto zmluvy.

- 8.8.** Zhotoviteľ udeľuje objednávateľovi licenciu v zmysle bodov 1.-7. tohto článku bezodplatne.

čl. IX. ZMLUVNÉ POKUTY / SANKCIE

- 9.1.** V prípade omeškania zhotoviteľa s odovzdaním predmetu zmluvy od dohodnutého času plnenia v zmysle čl. III. tejto ZoD má objednávateľ právo na zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % z ceny časti diela bez DPH uvedenej v čl. IV. ods. 4.2 tejto zmluvy za každý začatý deň omeškania.
- 9.2.** V prípade omeškania zhotoviteľa so splnením povinnosti odstrániť vady a nedorobky diela, má objednávateľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z ceny diela bez DPH za každý začatý deň omeškania, až do odstránenia poslednej vady diela.
- 9.3.** V prípade nedodržania normovaných hodnôt pri návrhu diela podľa platnej legislatívy, podľa článku II, bod 2.4, má objednávateľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 20% z ceny diela podľa článku V, bod 5.1.
- 9.4.** V prípade omeškania objednávateľa so zaplatením ceny za dielo alebo jej časti má zhotoviteľ právo na úroky z omeškania vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý aj začatý deň omeškania až do zaplatenia dlžnej sumy.
- 9.5.** Zmluvné strany nie sú v omeškaní podľa čl. VIII. bodov 9.1. až 9.3. tejto ZoD v prípadoch vyššej moci, ak tieto skutočnosti bezodkladne písomne oznámi druhej strane, alebo sú okolnosti vyššej moci, všeobecne známe.

čl. X. ODSTÚPENIE OD ZMLUVY

- 10.1.** Každá zo zmluvných strán je oprávnená odstúpiť za podmienok stanovených Obchodným zákonníkom č. 513/1991 Z.z. v platnom znení.
- 10.2.** Odstúpiť od zmluvy je možné v prípade podstatného porušenia tejto zmluvy, nesplnením niektorej zo zmluvných povinností v dojednanej lehote a ani v lehote 3 dní odo dňa, v ktorom po márnom uplynutí lehoty na dohodnuté plnenie bola druhou zmluvnou stranou písomne vyzvaná na dodatočné plnenie. Odstúpením od zmluvy nie je dotknuté právo odstúpajúceho na náhradu škody spôsobenú v dôsledku odstúpenia od zmluvy.
- 10.3.** V prípade odstúpenia od tejto zmluvy ktoroukoľvek zo zmluvných strán má Zhotoviteľ nárok na úhradu prác, ktoré vykonal do dňa odstúpenia od tejto zmluvy.
- 10.4.** Objednávateľ môže od tejto ZoD odstúpiť, ak zhotoviteľ bezdôvodne predlžuje čas plnenia. Odstúpenie od zmluvy oznámi objednávateľ zhotoviteľovi bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o podstatnom porušení zmluvy dozvedel.
- 10.5.** Odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na náhradu škody vzniknutej porušením tejto zmluvy.
- 10.6.** Zmluvné strany sa dohodli na písomnej forme odstúpenia od ZoD a písomnej forme uplatnenia všetkých nárokov voči druhej strane.

čl. XI. VYŠŠIA MOC

- 11.1.** Pre účely tejto zmluvy sa za vyššiu moc považujú prípady, ktoré nie sú závislé, ani ich nemôžu ovplyvniť zmluvné strany, napr. vojna, mobilizácia, povstanie, živelné pohromy, nepriaznivé počasie atď.
- 11.2.** O dobu trvania vyššej moci sa predlžuje lehota na dokončenie diela. Existenciu vyššej moci oznámi Zhotoviteľ Objednávateľovi. Pokračovanie v prerušených prácach ako aj nový termín ukončenia prác si dohodne Zhotoviteľ s Objednávateľom.

čl. XII. OSTATNÉ USTANOVENIA

- 12.1.** Zhotoviteľ bude pri plnení predmetu tejto zmluvy postupovať s odbornou starostlivosťou. Zaväzuje sa dodržiavať všeobecne záväzné predpisy, technické normy platné v čase realizácie predmetu tejto zmluvy vzťahujúce sa na dielo a podmienky tejto zmluvy.
- 12.2.** Zhotoviteľ sa bude riadiť východiskovými podkladmi Objednávateľa, pokynmi Objednávateľa, zápsmi a návrhmi na riešenie oprávnených pracovníkov zmluvných strán, rozhodnutiami a vyjadreniami dotknutých orgánov štátnej správy.
- 12.3.** Ak dohody uzavreté podľa čl. XII. bod 12.2. tejto ZoD budú mať vplyv na predmet zmluvy, čas plnenia a ďalšie zmluvné záväzky, musí byť súčasťou tejto dohody aj spôsob úpravy ceny a času plnenia vo väzbe na zmenu predmetu ZoD. Takáto dohoda je podkladom pre vypracovanie písomného dodatku k tejto ZoD, ktorý sa po súhlasnom podpise obidvoch zmluvných strán stáva neoddeliteľnou súčasťou tejto ZoD.
- 12.4.** Zhotoviteľ vyhlasuje, že má oprávnenie vykonávať činnosti v rozsahu čl. II. tejto ZoD.
- 12.5.** Veci potrebné na riadne vykonanie a dodanie Diela zabezpečuje Zhotoviteľ a ich cena je zahrnutá v cene za vykonanie Diela.

čl. XIII. PRECHOD VLASTNÍCKEHO PRÁVA

- 13.1.** Vlastnícke právo k Dielu prechádza na Objednávateľa v okamihu odovzdania a prevzatia diela na základe zápisnice o prevzatí a odovzdaní diela, pokiaľ v iných ustanoveniach zmluvy nie je dohodnuté inak.
- 13.2.** Nebezpečenstvo škody k Dielu znáša Zhotoviteľ až do okamihu protokolárneho odovzdania a prevzatia Diela – na Objednávateľa prechádza až prevzatím Diela.

čl. XIV. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 14.1.** Táto zmluva bola uzatvorená slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, zmluvné strany si zmluvu riadne prečítali a s jej obsahom bez výhrad súhlasia.
- 14.2.** Ostatné zmluvné vzťahy touto zmluvou výslovne neupravené sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a ostatnými právnymi predpismi Slovenskej republiky.

- 14.3.** Ak nie je možné doručiť akúkoľvek písomnosť podľa tejto zmluvy adresátovi na adresu jeho sídla uvedenú v tejto zmluve, alebo ak adresát odmietne akúkoľvek písomnosť prevziať, považuje sa písomnosť za doručенú dňom nasledujúcim po dni vrátenia sa nedoručenej písomnosti späť odosielateľovi, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Domnienka doručenia platí len v prípade, že sa písomnosť doručuje doporučene.
- 14.4.** Zmluva je vyhotovená v piatich rovnopisoch, z ktorých Objednávateľ obdrží tri a Zhotoviteľ obdrží dve vyhotovenia.
- 14.5.** Zmeny a doplnky tejto ZoD budú vykonané formou očíslovaných písomných dodatkov k tejto ZoD, ktoré sa po obojstrannom podpísaní zmluvnými stranami stanú neoddeliteľnou súčasťou tejto ZoD.
- 14.6.** Táto zmluva nadobúda platnosť jej podpísaním zmluvnými stranami a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv.

Prílohy:

Príloha č. 1 - Rozhodnutie č. KPUBB-2022/18866-6/96202/MAR zo dňa 01.12.2022

Príloha č. 2 - Zápis z prerokovania predloženej PD č. KPUBB-2023/15539-1/61805/EUP, MAR zo dňa 01.08.2023

V Brezne, dňa 09.02.2024

V Bratislave, dňa 30.01.2024

za objednávateľa:

za zhotoviteľa:

.....
JUDr. Tomáš Abel, PhD.
primátor mesta

.....
Akad.mal.Mário Flaugnatti
konateľ spoločnosti

Číslo konania: K PUBB-2022/18866-6/96202/MAR
Banská Bystrica, 01.12.2022
Vybavuje/kontakt: Ing. arch. Maršáľková /+ 421 048 2455 830

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, vecne a miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 11 ods. 1 a § 9 ods. 5 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), v spojitosti s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vydáva toto

rozhodnutie

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica (ďalej len „KPÚ Banská Bystrica“, alebo „správny orgán“) podľa § 32 ods. 2 a 4 a § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona

rozhodol

o zámere vlastníka, Mesta Brezno, so sídlom Námestie gen. M. R. Štefánika č. 1/1, 977 01 Brezno, pripravovať a vykonávať obnovu a reštaurovanie časti národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „NKP“), „**BUDOVA ADMINISTRATÍVNA**“, Námestie gen. M. R. Štefánika č. 1, súpisné č. 1, na parcele C-KN č. 2983 k. ú. Brezno, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 35/1, s funkčným využitím administratíva (súčasný, i po rozšírení v podkroví);
- situovanej v území Pamiatkovej zóny Brezno (ďalej len „PZ Brezno“);
v rozsahu:

1. **výmeny strešnej krytiny** (plechovej) a v časti riešenie **nového funkčného využitia podkrovia s novou vertikálnou komunikáciou** (t.j. schodiska a bezbariérového riešenia – výťahu – „CH“);
2. **oprava krytiny** a náteru náročnej **vežičky** - „E“;
3. výmena oplechovaní a dažďových systémov;
4. obnova komínov,
5. zateplenie stropu nad 2.NP (t.j. podlaha podstrešného priestoru) a nevyužívaných časti podkrovia; („A“, „C“ až „E“);
6. **výmeny novodobých okenných výplní**,
7. **obnova a výmena novodobých exteriérových drevených výplní**;
8. obnova balkónovej konštrukcie na čelnej fasáde;
9. oprava kovových bezpečnostných mreží;
10. **reštaurovanie uličnej fasády** – orientovanej do námestia a časti Ulice ČSA – „D“ a „E“
11. **obnova fasád** – časti Ulice ČSA („F“ až „H“) a dvorové fasády – dvor I. a II, „A“ až „C“;

poznámka: grafická príloha s vyznačením predmetných častí „A“ až „CH“;

ktorý je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom

prípustný

a určuje nasledovné podmienky:

I./1. Zachovať a prezentovať pamiatkové hodnoty NKP – architektonické, umelecko-historické, konštrukčno-technické, umelecko-remeselné a výtvarné – t.j.

- objemovo-priestorové riešenie v radovej zástavbe námestia a cez výrazné nárožie ukončené secesnou vežičkou i do Ulice ČSA, s tvarom a sklonom striech;
- pôdorysné (tri hlavné vývojové stavby a prístavby) a dvojpodlažné riešenie, čiastočne podpivničené, ukončené prienikom sedlových striech a pultovej strechy, so spádom do námestia a do dvoch dvorov,
- dispozičný dvoj-trakt s centrálnym trojramenným schodiskom z prízemia na poschodie, vedľajším dvojramenným schodiskom do podkrovia;
- konštrukčné riešenie objektu s pavlačmi dvora č. 1. a 2., s dreveným krovom vešadlovej konštrukcie, komínové telesá; s rovnými stropmi pod omietkami,
- architektonický výraz exteriéru i interiéru - tektonika fasád a to: secesná čelná fasáda do námestia a časti do Ulice ČSA s bohatou reliéfnou výzdobou, s balkónom, tektonika severnej časti fasády do Ulice ČSA, dvorové fasády s jednoduchou tektonikou a výraznými pavlačami s kovaným zábradlím;
- výtvarné a umelecko-remeselné prvky a detaily len s jednými zachovanými exteriérovými dverami na pavlač, historické vzory výplní (okien) len vo fotkách, detto - chýbajúce secesné vikieriky na východnej a južnej spádnici strechy a pôvodne šablónová secesná krytina, balkón pôvodne v časti s kovaným zábradlím; fasády a ich otvory a výplne (torzo historických), vežička, zábradlia balkóna a pavlačí;
- historicky používané materiály a technológie; prípadné nové nálezy.

I./2. Prinavrútiť v spôsobe obnovy a reštaurovania, v detailoch a materiáloch secesný výraz hlavnej časti objektu – t.j. objektu orientovaného do námestia a cez výrazné nárožie s vežou i časť v Ulici ČSA (ďalej len „*secesný objekt*“) riešením:

- reštaurovaním predmetnej fasády - omietok i s prinavrútením kovaného zábradlia balkónu,
- výmenu výplní za nové podľa historického vzoru (fotograficky zachovaných);
- výmenu plechovej krytiny za novú šablónovú podľa historického vzoru; s doplnením i menších vikierov podľa historického vzoru.

Poznámka: predmetné podmienky – vid' ďalšie body rozhodnutia: – fasády/reštaurovanie bod IV., výplne bod V., krytiny – bod II. a ďalšie súvisiace body.

II. Strecha a časť využitia podkrovia, krov, krytina, komíny, vetranie, zateplenie - v rozsahu prerokovania a vydaného usmernenia listom č. KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR zo dňa 20.07.2022:

II./1. Zachovať konštrukciu a konštrukčné riešenie krovu, tvar a sklon strechy. Vylúčené je zasahovať alebo meniť konštrukčné riešenie krovu. Pri obnove realizovať len lokálne opravy na základe statického posúdenia s návrhom opatrení – vid' prípravná dokumentácia).

II./2. Nárožnú vežičku a jej oplechovanie zachovať; realizovať umelecko-remeselným spôsobom jej očistenie a nový náter (vid' bod VI. – URO), prípadné deformácie opraviť. Výmena jej krytiny je vylúčená.

II./3. Budúce plánované využitie podkrovia:

a/ vylúčené je využitie podkrovia „*secesného objektu*“ z dôvodu dvojúrovňovej nivelety podkrovia a požiadavky zachovania konštrukcie krovu; s vylúčeným riešením novými presvetľovacími otvormi na secesnej fasáde i secesnej streche;

b/ je možné riešiť využitie podkrovia západnej časti západného krídla (zadná časť do Ulice ČSA), s dvorovou prístavbou nového schodiska a výťahu pri západnej hranici parcely dvora; s vetracími a presvetľovacími otvormi strešnými (združenými) oknami, len v jednej rade, veľkosti otvorov menšími ako na fasádach;

c/ severné dvorové krídlo s pultovou strechou má výškou obmedzené využitia, len ako pomocný priestor.

II./4. Výmenu krytiny realizovať - na plochách strechy:

a/1. „*secesný objekt*“ – plechovou šablónovou krytinou ukladanou na koso, z medeného plechu alebo z plechu s matnou farebnou povrchovou úpravou, farebne zjednotiť s farebnosťou krytiny veže;

a/2. doplniť vyrobením umelecko-remeselným spôsobom kópie historických vikierov: dva na východnú spádnicu a tri na južnú spádnicu strechy secesného objektu podľa historického vzoru;

b/ ostatné časti NKP: – plechovou krytinou, alternatívy: šablóny alebo plech v pásoch ukladany v smere spádnice; farebne zjednotiť so secesným objektom;

- c/ konštrukčne skladbu vrstiev krytiny riešiť s odvetranou vrstvou krokiev; pri využitej časti podkrovia ponechať konštrukčné spoje krovu prístupné z dôvodu vetrania a kontroly;
- d/ oplechovanie a klampiarske prvky, ich materiál a farebnosť zjednotiť s riešením secesného objektu;
- e/ návrh bodov a/až d/ riešiť vypracovaním prípravnej a projektovej dokumentácie (viď body nižšie);
- II./5. Tvar komínov nad rovinou strechy upraviť podľa historických vzorov a zosúladiť s výrazom secesnej fasády + strechy (šablóny, secesné vikiere). Spracovať návrh (viď body nižšie).

III. Zateplenie stropu nad 2.NP (t.j. podlaha podstrešného priestoru) z dôvodu zníženia energetickej náročnosti budovy riešiť vo dvoch etapách:

- a/ dočasné riešenie v súčasnosti (ešte bez výmeny krytiny);
- b/ trvalé riešenie – po výmene krytiny, pri riešení budúceho plánovaného využitia prípustnej predmetnej časti podkrovia – t.j. krov NKP - okrem „secesného objektu“;

IV. Fasády - reštaurovanie časti NKP, obnova (a umelecko-remeselná obnova):

IV./1. a/ Reštaurovanie fasád „secesného objektu“:

Fasády hlavného objektu **reštaurovať** – t.j. objektu orientovaného do námestia a cez nárožie i východnú časť západného krídla (pozdĺž) Ulice ČSA – omietky „secesného objektu“ s jeho tektonikou, figurálnou a rastlinnou výzdobou.

IV./1. b/ Realizovať **reštaurátorský výskum** secesnej časti NKP – tzv. „secesný objekt“ – orientované do Námestia gen. M. R. Štefánika a do Ulice ČSA - časti (východná časť západného krídla (pozdĺž) Ulice ČSA, zameraný na zachovanie originálu, vyhodnotenie rozsah poškodenia historických omietkových vrstiev, štukovej „figurálnej a rastlinnej“ výzdoby, na zistenie pôvodnej farebnosti a profilácie architektonických prvkov.

IV/1. c/ Reštaurovanie, vrátane reštaurátorského výskumu, vykonať fyzickou osobou odborne spôsobilou na reštaurovanie nástennej maľby, historickej omietky a muriva v interiéroch a exteriéroch historickej architektúry (M1), reštaurovanie štukových plastiek, štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry (S9), zapísanou v zozname členov Komory reštaurátorov SR.

IV/1. d/ Spracovať reštaurátorskú dokumentáciu v stupni:

- návrh na reštaurovanie, obsahujúci vyhodnotenie zrealizovaného reštaurátorského výskumu,
- dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác .

IV./1. e/ Oznámiť KPÚ Banská Bystrica 5 pracovných dní vopred začiatok reštaurátorského výskumu.

IV./1. f/ V priebehu reštaurovania pravidelne zvolávať kontrolné dni.

IV./1..g/ Jednotlivé stupne reštaurátorskej dokumentácie predložiť KPÚ Banská Bystrica k vydaniu rozhodnutia.

IV./2. – západnú časť fasády do Ulice ČSA realizovať umelecko-remeselným spôsobom (ďalej len „ÚRO“); farebne zjednotiť so „secesnou fasádou“; použiť nátery na minerálnej báze, vylúčiť akrylové a nepriedušné nátery;

IV./3. – dvorové fasády – lokálne opraviť poškodené časti omietky na vápennej báze, bez plošného osekávania, zachovať jednoduchú tektoniku, s monochrómym náterom základného odtieňa – rovnakého ako na čelnej fasáde; použiť nátery na minerálnej báze, vylúčiť akrylové a nepriedušné nátery;

IV./4. – soklové časti riešiť sanačnými trasovými omietkami ; s ukončením nad upravený terén;

– pre časti IV/1. a IV./2. prerokovať v rámci prípravných dokumentácií (reštaurátorský výskum, návrh technológie URO)

poznámka: toto rozhodnutie nerieši výkopové práce , t.j. nerieši ani výkopové práce okolo sokla fasád, v prípade požiadavky riešenia vlhkosti soklovej častí i v zemnej časti – bude to predmetom samostatného konania a rozhodnutia vo veci. Vo dvorovej časti môže byť nevhodný asfaltový povrch pri fasádach zosúladené i s riešením budúceho zámeru novostavby schodiska s výťahom.

IV./5. – zateplenie fasád s architektonickým riešením a výzdobou je vylúčené; ostávajú na zateplenie len štítové steny;

IV./6. – zábradlie pavlačí zachovať, očistiť a obnoviť náter (kováčskom čiernou/matnou farbou); opraviť podlahu pavlačí.

V. Výplne – okenné, dverné exteriérové a okenné mreže:

V./1. Pred výmenou okenných a dverných výplní (najmä pri typových dverí v kovových zárubniach, roletových dverí a plastových oknách) opraviť veľkosť otvorov s prinavrátením architektonického členenia fasád – historického výrazu.

V./2. Okenné výplne na „secesnom objekte“ riešiť drevené podľa zachovaného historického vzoru, s členením a spôsobom otvárania, povrchovej úpravy a kovaní; na ostatných fasádach zjednotiť podľa hlavného objektu; na ostatných fasádach zjednodušiť detaily/profiláciu výplní; spracovať projektovú dokumentáciu s návrhom architektonického a konštrukčného riešenia (viď bod VIII.);

V./3. Oplechovanie parapetu /vonkajšieho je podmienené výrazom fasády; vnútorné parapety možné riešiť drevené.

V./4. Existujúce historické dvere na pavlačí zachovať a obnoviť umelecko-remeselným spôsobom.

V./5. Exteriérové dverné výplne (hlavné vstupné z námestia, bočné z ulice, dvorové) navrhnuť drevené, výraz hlavných dverí podľa vzoru secesných výplní, s presklením a kovanou mriežkou; spracovať grafický návrh.

V./6. Cloniace prvky otvorov – využiť vnútorné okenice; vylúčené je riešenie vonkajších okeníc a iných cloniacich prvkov.

VI. Umelecko-remeselným spôsobom obnovy (ďalej len „URO“):

VI./1. realizovať tieto časti objektu NKP :

a/ uličnej fasáde severného krídla (do Ulice ČSA);

b/ kópie secesných vikierov na strechu (tepanie);

c/ drevené výplne na secesný objekt,

d/ mreže (kované) - na vstupné z časti presklené dvere, zábradlie balkóna);

VI./2. URO realizovať prostredníctvom fyzickej, alebo právnickej osoby so skúsenosťami (referenciami) s realizáciou predmetných prác; referencie predložiť pred obnovou KPÚ Banská Bystrica.

VI./3. Predpokladaný zámer obnovy URO pripravovať a vykonať iba na základe:

a/ *prípravnej dokumentácie - návrh technologického postupu predmetných častí obnovy fasáda jej architektonických prvkov;*

b/ *projektovej (výrobnej) dokumentácie s návrhom riešenia výplní, krytiny vežičky, vikierov a ich detailov.*

c/ priebeh prác a ukončené dielo URO zdokumentovať, po ukončení prác vypracovanú správu s fotodokumentáciou odovzdať KPÚ Banská Bystrica.

VI./4. Rozsah odstránenia omietok (lokálnych častí) a konkrétnu farebnosť náterov (na základe vyhotovených vzoriek), pred začatím prác na mieste stavby odsúhlasiť s KPÚ Banská Bystrica.

VII. Všeobecné podmienky pre prípravu a vykonávanie obnovy:

a/ Pri obnove použiť materiály a technológie zodpovedajúce prislúchajúcemu historickému obdobiu.

b/ Pri obnove (najmä na exteriér) vylúčiť použitie hliníkových (bez úpravy), nerezových, plastových, poplastovaných prvkov, materiály s reflexnou a zrkadlovou úpravou, keramické obklady, štiepaný kameň, mozaiková omietka (marmolit) a pod.; umiestnenie typizovaných a katalógových prvkov.

VIII. Spracovať prípravnú dokumentáciu:

VI./1. – **zameranie, statický posudok, štúdiu (architektonický), technologický návrh URO:**

a/ **zameranie objektu**, ako podklad pre riešenie využitia podkrovia či spevnenia krovu, výmenu krytiny, novostavby schodiska s výtahom, opravy tektoniky fasád, výmenu výplní objektu; detailov – okien, dverí, balkónu, atypických historických vikierov,...

b/ **statický posudok** konštrukcie **krovu** a nosnej konštrukcie podlahy – pri oprave a zmene využitia podkrovia i so zateplením nad rovinou krokiev a riešením odvetrania konštrukcie skladby krytiny

a vetrania priestoru podkrovia;
c/ statický posudok so zámerom posúdenia a návrhu možnosti odstránenia sekundárneho oceľového nosníka (pod omietkou) **uloženého na historických konzolách balkóna**; odstrániť sekundárne domurovanú časť zábradlia (zaťažujúcu konzoly) a obnoviť výraz secesného balkóna i s kovaným zábradlím podľa historických vzorov;

d/ stavebno-technické posúdenie priestorov, prípadne ich architektonicko/dispozičné riešenie, t.j. architektonickej štúdie, ktoré budú predmetom zmeny funkčného využitia – napr. pri využití časti podkrovia;

e/ návrh obnovy URO (viď bod VI./3.)

VI./2. - **pamiatkový výskum**: v tejto etape sa nepredpisuje.

Poznámka: V prípade odsúhlasenej architektonickej štúdie riešenia novostavby schodiska s výťahom v časti „CH“ a jej ďalšej prípravy, vydá KPÚ Banská Bystrica rozhodnutie s podmienkami o vykonaní na území novostavby archeologický výskum.

IX. Spracovať projektovú dokumentáciu so zapracovaním vyhodnotených výsledkov prípravnej dokumentácie:

a/ projekt pre stavebné povolenie - *realizačný projekt – pri výmene krytiny*: s detailmi riešenia skladby strechy a jej odvetrania, - prvkov strechy – vikierov/strešných okien, prípadne technických prvkov (napr. odvetranie zdravotníckej); pri využití časti podkrovia s novým schodiskom a výťahom; súvisiacu projektovú dokumentáciu (statika, infraštruktúra, a iné);

b/ súpis a vyhodnotenie jednotlivých *okenných a dverných výplní* (v miestnostiach/v pôdoryse) s návrhom riešenia /-oprava, -výmena, -úprava otvoru/; ich výrobné výkresy s detailmi osadenia, ich rozmermi, povrchovou úpravou.

X. Spracovanie prípravnej a projektovej dokumentácie (body VIII. a IX.) v priebehu spracovania prerokovať s KPÚ Banská Bystrica, dopracovanú predložiť so žiadosťou k vydaniu osobitného záväzného stanoviska.

XI. V prípade odkrytia nepredpokladaného nález v priebehu obnovy/reštaurovania, nález oznámiť KPÚ Banská Bystrica najneskôr na druhý pracovný deň po jeho odkrytí.

XII. Podmienky pre prípravu a vykonávanie obnovy môžu byť na základe aktuálnej úrovne poznania spresnené alebo doplnené KPÚ Banská Bystrica aj v štádiu prípravy, projektového spracovania alebo počas realizačných prác.

XIII. Každú zmenu zámeru posudzovaného v tomto rozhodnutí je vlastník povinný prerokovať s KPÚ Banská Bystrica.

XIV. Začiatok jednotlivých etáp obnovy a predpokladaný koniec obnovy NKP písomne oznámiť KPÚ Banská Bystrica 5 dní vopred.

Odôvodnenie:

KPÚ Banská Bystrica prijal dňa 02.09.2022 žiadosť vlastníka Mesta Brezno, Námestie gen. M. R. Štefánika č. 1/1, Brezno č. MsÚ-2022/2482-16 zo dňa 31.08.2022, vykonať obnovu národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „NKP“), „*BUDOVA ADMINISTRATÍVNA*“, Námestie gen. M. R. Štefánika č. 1, súpisné č. 1, par. C-KN č. 2983 k. ú. Brezno, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 35/1, situovanej v území Pamiatkovej zóny Brezno (ďalej len „PZ Brezno“), v rozsahu: „*Plánované úpravy nehnuteľností*“:

1. Opravy poškodenej balkónovej konštrukcie na uličnej fasáde v zmysle stanoviska č. rozhodnutia č. KPÚBB-2018/9280-3/30474/LUP zo dňa 17.04.2019.

2. Uličné fasády a fasády nádvoria – opravy poškodených častí omietky, zateplenie použitím tepelnoizolačných omietok. Realizácia nového náteru na základe Správy z realizáciou sond z marca 2021,

Zápisnice zo stretnutia KPÚBB-2021/9280-5/63628/LUP,BOR zo dňa 03.08.2021 a Schematickej analýzy objektu vypracovanej Mgr. Borošovou Michalcovou.

3. **Výmena všetkých okenných a dverných výplní na fasádach za drevené (jednoduché alebo dvojité so zachovaním členenia okenných krídiel, zasklenie izolačným trojsklom.**

4. **Demontáž a montáž pôvodných kovových bezpečnostných mreží.**

5. **Výmena vonkajších aj vnútorných parapetov okien.**

6. **Zateplenie stropu nad 2.NP (t.j. podlaha podstrešného priestoru) z dôvodu zníženia energetickej náročnosti budovy.**

7. **Výmena strešnej krytiny celého objektu spolu so strešnými latami (pri zachovaní výšky a sklonu strechy v súlade s usmernením KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR zo dňa 20.07.2022 a doplnenie parapropustnej vrstvy strechy.**

8. **Oprava strešnej krytiny a realizácia nového náteru nárožnej vežičky**

9. **Obnova komínov spolu s realizáciou nových omietok a náteru vr. klampiarskych detailov“.**

KPÚ Banská Bystrica hneď na úvod uvádza (ako bolo vysvetlené i pri prerokovaniach), že „**dielčie úpravy**“ – t.j. vyššie uvedené požiadavky v bodov 1. až 9. predložené Mestom Brezno nemožno realizovať **OBNOVOU ČASTÍ** len v zmysle citácie uvedenej mestom: - pre rozsah ich narušenia stavebnotechnického stavu a použitých nevhodných materiálov/technológií; - pri predchádzajúcich „opravách“ narušením pamiatkových hodnôt – t.j. historického výrazu objektu ako celku i častí či detailov; preto návrh obnovy riešiť v súvislostiach – následností prác, nakoľko napr. výmenu krytiny je nutné riešiť už v súvislosti prípadného budúceho možného či nemožného využitia (bezbariérového sprístupnenia objektu), či odborného technického návrhu skladby strešnej krytiny, s prinavrátaním historického výrazu; ďalej napr. náročné – reštaurovanie fasády riešiť až po odstránení zatekania, strechy, porúch balkóna a výmene výplní, či oprave veľkosti otvorov podľa historických danosti a iné – vid' nižšie.

NKP ADMINISTRATÍVNEJ BUDOVY – stručná história:

Na mieste staršej stavby z 2.polovice 17. storočia bol v roku 1910 postavený nový secesný objekt sporiteľne, neskôr rozšírený o prístavbu západného krídla a dvorového severného krídla, objekt slúžil banke, konštruktérom, pionierom a od 80.rokov 20.storočia pre mestský úrad.

Pamiatkové hodnoty objektu sú uvedené vo výrokovej časti - v bode I., najmä objemovo-priestorové, architektonické a umelecko-výtvarné riešenie secesného objektu a jeho fasád, so strechou a nárožnou vežičkou.

NKP sa nachádza na území pamiatkovej zóny Brezno.

Pamiatkové územie – PAMIATKOVÁ ZÓNA BREZNO má vypracované „Zásady ochrany pamiatkového územia – aktualizácia, Pamiatková zóna Brezno“, ktoré nadobudli účinnosť dňa 01.02.2016 (ďalej len „Zásady 2016“), zverejnené na internetovej stránke PU SR: <http://www.pamiatky.sk/sk/page/zasady-ochrany-pz-brezno>.

Podľa Zásad PZ Brezno 2016 je NKP situovaná v V. sektore pamiatkového územia, tvorí súčasť súvislej radovej zástavby západnej strany námestia, severozápadného bloku. Uličná fasáda je súčasťou územia klasifikovaného ako hodnotný urbanistický priestor, zasahuje do chráneného pohľadového uhla č. 8 v interiéri pamiatkového územia. Potrebne je: „zachovať, udržiavať a regenerovať pamiatkové hodnoty NKP - dispozíciu, konštrukčné, materiálové, technické riešenie, architektonické, výtvarné, umelecko – remeselné a remeselné detaily (štukovú výzdobu, výplne otvorov a vstupov, zábradlia a iné kovové prvky, klampiarske detaily striech), minimalizovať zásahy do murív a konštrukcií vyvolané technickým riešením. Historické prvky vymieňať za kópie iba v nevyhnutných prípadoch, uprednostniť obnovu reštaurovaním a umelecko - remeselným spôsobom“. (Ďalej vid' bod A/ - II. až IV. - z listu - usmernenie č. KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR zo dňa 20.07.2022).

A/ KPÚ Banská Bystrica“ v rokoch 2018 – 2022 vydal :

- rozhodnutie č. KPÚBB-2018/12760-3/53677/LUP zo dňa 04.07.2018 k výmene okenných výplní a mreží stratili platnosť (po lehote 3 rokov),
- rozhodnutie č. KPÚBB-2018/9280-3/30474/LUP zo dňa 17.04.2019 bolo vydané k umelecko-remeselnej obnove fasád, ale rozsah a stupeň poškodenia fasády/omietok i jej pamiatkové hodnoty (figurálne a rastlinné výzdoby) si vyžadujú zmenu/vydanie nového rozhodnutia – a v rozsahu nie len obnovy – ale aj reštaurovania predmetnej secesnej časti fasády a teda i rozšírenie žiadosti – zámeru vlastníka, citované vlastníkom Zápisnice zo stretnutia KPÚBB-2021/9280-5/63628/LUP,BOR zo dňa 03.08.2021 a Schematickej analýzy objektu vypracovanej Mgr. Borošovou Michalcovou;
- usmernenie č. KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR z 20.07.2022, ktoré nie je podkladom na ďalšiu prípravu a vykonanie obnovy, na to slúži len rozhodnutie usmernenie a podklady v ňom sú i podkladom pre toto rozhodnutie, viď tiež ďalej.

V rozsahu prerokovaní a vydaného usmernenia listom č. KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR zo dňa **20.07.2022** uvádzame (časť - str. 2 až 6):

II./ zo ZÁSAD OCHRANY : výpis predmetných častí, zvýraznené „**hrubou**“, (originál vo farebnosti: „modrou“, n e p r í p u s t n é „červenou“):

F.1.6.1. *Dominanty*

F.1.6.1.1. Dominanty v priebehu stavebného vývoja mesta

Výškové dominanty na území pamiatkovej zóny

- veža r. k. kostola Nanebovzatia Panny Márie, Námestie M. R. Štefánika
- mestská veža, Námestie M. R. Štefánika
- veža ev. a. v. kostola, Chalupkova ulica

Objemové dominanty pôvodnej historickej zástavby

Na Námestí gen. M. R. Štefánika sú:

- piaristický kláštor s kaplnkou Panny Márie, vých. zástavba M. R. Štefánika
- **budova Mestského úradu, pôvodne Tatrabanka, Námestie M. R. Štefánika 1**
- hotel Ďumbier, Námestie M. R. Štefánika 38

F.3.1.2. Silueta a panoráma sídla

- charakteristická silueta sídla s výškovými dominantami veží kostolov a mestskej veže, ktorých pôsobenie znásobuje reliéf terénu, vnímateľná vo viacerých diaľkových pohľadoch najmä z južnej, juhovýchodnej a východnej strany, nenarušená novodobou výstavbou panelových domov

- charakteristické priehľady v interiéri pamiatkového územia, s objektmi s architektonickou hodnotou, objemovo-priestorovou skladbou objektov, s výškovými alebo objemovými dominantami.

Chránené pohľady v interiéri pamiatkovej zóny

1. z juhovýchodnej strany Námestia gen. M. R. Štefánika severozápadným smerom na mestskú vežu, mariánsky stĺp, v pozadí r. k. kostol Nanebovzatia Panny a radnicu; **vnímaný objekt bývalej banky**

Charakteristika pamiatkových hodnôt

Objemové dominanty: bývalá mestská sporiteľňa **s vežičkou na juhovýchodnom nároží Námestia M. R. Štefánika č. 1 (dnes Mestský úrad)**

F.3.3. Architektonicko-historické hodnoty objektov

- radové meštianske domy, sústredené po obvode Námestia M. R. Štefánika, vytvárajúce súvislú kompaktnú zástavbu, osadené na dlhých hĺbkovo orientovaných parcelách obdĺžnikového pôdorysu s pravidelným rytmom, v prednej časti s prevažne dvojpodlažnými uličnými krídlami, prezentované ... hodnotami...

- sedlové strechy uličných krídiel s hrebeňom paralelným s uličnou čiarou, strechy s vetracími otvormi v tvare malého volského oka alebo s vetrákom s otvorom kazulového tvaru, komínmi s hlavicami ukončenými oplechovaným valeným zaklenutím

- pultové strechy dvorových krídiel so sklonom do dvora, na hranici parcely s nadstavanými tehlovými protipožiarnymi múrmi

- prevažujúca krytina- plech z pásov ako najdostupnejší materiál v regióne, ktorý nahradil šindeľ, alternatívna krytina keramická pálená , s nerovnomernou béžovo-tehlovočervenou farebnosťou

- sakrálné, administratívne, školské a iné stavby s rôznym obdobím vzniku:

charakteristická dispozícia,
vertikálne a horizontálne konštrukcie,
zachovaný architektonický slohový výraz prevažne z obdobia vzniku,
tvarová variabilita striech,
všetky prvky ovplyvnené obdobím vzniku, funkciou, architektonickým a materiálovým riešením.

F.3.4. Umelecko-historické hodnoty objektov V národných kultúrnych pamiatkach

A.1. Základné požiadavky pre pamiatkové územie

2. Zachovať a chrániť siluetu územia a existujúce historické výškové dominanty.
3. Zachovať a chrániť objemovo-priestorovú skladbu historickej zástavby, jej výškové zónovanie a gradáciu hmôt.
4. Zachovať a chrániť pamiatkové hodnoty NKP a nehnuteľností v pamiatkovej zóne, ich architektonické, umelecko-historické a výtvarné prvky a detaily.

A.1. Požiadavky na primerané funkčné využitie územia/NKP

1. Funkčné využitie objektov podriadiť ich pamiatkovým hodnotám, kapacitným možnostiam a stavebno-technickým danostiam. Nové využitie nesmie viesť k degradácii a úbytku pamiatkových hodnôt.
2. Využitelnosť podkrovných priestorov je obmedzená konkrétnymi pamiatkovými hodnotami, konštrukčným systémom a bude predmetom individuálneho posúdenia.
3. Zastrešenie novostavieb riešiť typom striech charakteristickým pre konkrétne typy zástavby (kompaktná zástavba, dvorová zástavba, solitérna zástavba), vylúčiť zastrešenie plochými a zelenými strechami alebo strechami s plytkým sklonom.
 - Podkrovné priestory riešiť ako jednopodlažné, v prípade rozsiahlejších priestorov so vstavanými galériami.
 - Presvetlenie podkrovných priestorov uličných krídiel orientovaných do verejných priestorov a dvorovej zástavby vo vizuálne exponovaných pohľadoch riešiť prioritne strešnými oknami, podkrovné priestory orientované do dvora vikiermi. Veľkosť strešných okien a vikierov podriadiť tvaru strechy, objemovému objektu a strechy konkrétnej novostavby. Je n e p r í p u s t n é realizovať perforáciu striech **novodobými historicky cudzími prvkami - strešnými balkónmi a terasami, zapustenými terasami, zapustenými vikiermi pod úroveň podstrešnej rímsy**).
 - Architektonické riešenie fasád uličných krídiel musí rešpektovať základné princípy riešenia fasád historickej zástavby, ich členenie, osovosť, veľkosti a tvar otvorov s dominantným vstupom do prejazdu. Je neprípustné umiestňovať vstupy do objektov ich zasunutím za úroveň muriva uličných fasád.
 - Na fasádach novostavieb nevytvárať historizujúce prvky (profilované šambrány, klenáky, profilované rímsy), členenie fasád riešiť súčasnými architektonickými formami, rešpektujúcimi historické prostredie.
 - Pri riešení exteriéru je nevyhnutné používať historické materiály a povrchové úpravy. V exteriéri vylúčiť použitie nevhodných novodobých materiálov (plasty, keramické a betónové obklady), historicky neodôvodnených povrchových úprav na fasádach (štruktúrne povrchové úpravy fasád, keramické obklady soklov, obklady soklov zo štiepaného kameňa ap.). Vikiere riešiť v tradičnom materiálom prevedení (prioritne drevo), vylúčiť novodobé materiály (plasty).

A.3.4.1. Požiadavky na zachovanie, údržbu a regeneráciu kultúrnych pamiatok

1. Zachovať a udržiavať historický pôdorys, výškové a objemovo-priestorové usporiadanie NKP.
2. NKP je neprípustné nadstavovať o ďalšie nadzemné podlažia. Vylúčiť archívne nepodložené dostavby a prístavby.
3. Zachovať, udržiavať a regenerovať pamiatkové hodnoty NKP (dispozícia, architektonické, materiálové, technické riešenie, architektonické, výtvarné, umelecko-remeselné a remeselné detaily). Predmetom ochrany je NKP so všetkými pozitívnymi stavebnými a slohovými zmenami.
4. Zachovať historické murivá a konštrukcie, m i n i m a l i z o v a ť zásahy do murív a konštrukcií, vyvolané technickým riešením alebo zmenou využitia, vrátane úprav, prípadne zväčšovania otvorov.
5. Zachovať a **udržiavať historický architektonický a slohový výraz fasád** s architektonickým členením, architektonickými, výtvarnými, umelecko-remeselnými a remeselnými detailmi na fasádach (štuková výzdoba, výplne okenných otvorov a vstupov, zábradlia a iné kovové prvky, zábradlia balkónov, klampiarske detaily striech).

6. Historické prvky vymieňať za kópie len v nevyhnutných prípadoch, uprednostniť obnovu reštaurovaním a umelecko-remeselným spôsobom.
7. Zatepľovanie fasád NKP je neprípustné.
8. Asanácia NKP alebo jej časti je neprípustná.

A.4.2. Požiadavky na zachovanie a ochranu strešnej krajiny

1. **Zachovať a chrániť historické tvary a výšky striech, sklon strešných rovín, úroveň historickej podstrešnej rímsy. Nenadstavovať koruny muriva.**
2. **Zachovať a chrániť historické súčasti striech** (štítové múry, komíny s hlavicami, atikové murivá, vetráky, klampiarske prvky). Nefunkčné komíny využiť pre osadenie technických rozvodov. Zachovať a regenerovať historické ukončenia komínov hlavicami .
3. **Je neprípustné** na strechy a do strešných častí umiestňovať **cudzíe novodobé technické a architektonické detaily** (antikorové komíny) a prvky, ktoré nesúvisia s presvetlením podkrovia (terasy, loggie)
4. V prípade sanácie minimalizovať zásahy do krovovej konštrukcie. Pri výmene krovovej konštrukcie **zachovať a regenerovať historické formy zastrešenia** (sedlové a pultové strechy pri kompaktnej zástavbe, kombinácie ihlanových a sedlových striech pri vilovej solitérnej zástavbe). **Je neprípustné** ich vymieňať za strechy v historicky **cudzom tvarovom riešení** (pultové so zalomenými strešnými rovinami, manzardové).
5. Zachovať a udržiavať sklony strešných rovín historickej kompaktnej zástavby v rozsahu 30°-40°, konkrétne riešenie bude predmetom individuálneho posúdenia vo vzťahu k susednej zástavbe. Výšku hrebeňa je možné meniť len vo výnimočných prípadoch vo vzťahu k výškovým pomerom okolitej zástavby po individuálnom posúdení. Je neprípustné spájať strechy dvoch objektov kompaktnej zástavby do jednej strešnej roviny s rovnako vysokým hrebeňom strechy a s rovnakým sklonom, strechy susediacich objektov kompaktnej zástavby odčleniť štítovým múrom (feiermúrom)..
6. Štítové múry kompaktnej zástavby zachovať bez perforácie otvormi, zachovať ich omietnuté omietkou bez náteru alebo povrchovú úpravu riešiť farebným náterom v neutrálnych zemitých odtieňoch (pastelovej bledookrovej farebnosti).
7. Pri významnejších sakrálnych a administratívnych stavbách uprednostniť krytinu z medeného plechu.
8. Pri kompaktnej jednopodlažnej zástavbe roľnícko-remeselníckych domov uprednostňovať krytinu z falcovaného plechu kladenú v pásoch.
9. Pri viacpodlažnej kompaktnej zástavbe (meštianske domy) a vilovej zástavbe uprednostňovať keramickú plytko drážkovanú škridlu tehlovočervenej farebnosti, alebo krytiny vytvárajúce podobný reliéf. Prípustná je aj krytina z pásov falcovaného plechu.
10. U ostatných nehnuteľností (administratívne stavby, školské budovy, historické nájomné domy) **použiť prioritne historický typ krytiny z obdobia vzniku.**
11. **Neprípustné** pre všetky nehnuteľnosti sú krytiny vytvárajúce netypickú štruktúru a výrazný reliéf (druhy betónovej a škridlovej krytiny vytvárajúce cudzorodý výrazný reliéf, krytina z lisovaného plechu – škridloplech) a krytiny s historicky neodôvodnenou farebnosťou (odtiene zelenej, modrej, žltej a pod.), prípadne nátery plechových krytín v tejto farebnosti.
12. **Nové využitie podkrovných priestorov musí rešpektovať historický tvar strechy, dispozíciu a komunikačné trasy nižších podlaží. Vstavby do podkrovia realizovať s minimálnymi zásahmi do krovových konštrukcií.**
13. Presvetlenie podkrovných priestorov jednopodlažných uličných krídiel kompaktnej zástavby a stavieb, **situovaných vo významných pohľadových uhloch**, realizovať prioritne strešnými oknami v primeranej veľkosti a počte k ploche strechy. Je neprípustné vytvárať súvislé pásy strešných okien, združovať strešné okná do dvojíc alebo skupín.
14. Osadenie vikierov na strechách uličných krídiel kompaktnej historickej zástavby podriadiť osovosti fasády. Osadenie v strešnej rovine riešiť zasunutím za úroveň podstrešnej rímsy (čelný otvor vikiera nesmie lícovať s fasádou), v tradičnom tvarovom riešení a materiálom prevedení. **Neprípustné sú cudzorodé tvarové a stavebné riešenia** (strešné vikiere s parapetom spusteným pod úroveň

podstrešnej rímsy, vikiere osadené s lícom fasády s parapetom zapusteným pod úroveň korunnej rímsy, šírkoivo predimenzované vikiere, zapustené vikiere).

15. Pri dvorových krídlach historickej kompaktnej zástavby využiť presvetlenie podkrovia historickými senníkovými vikiermi v kombinácii so strešnými oknami alebo novými menšími vikiermi. Nové vikiere riešiť v primeranej veľkosti a primeranom počte k objemu a tvaru strechy, rytmus vikierov dvorových krídiel okien **prispôbiť konštrukcii krovu**.

A.5.2. Požiadavky na použitie charakteristických stavebných materiálov pri obnove nehnuteľností

1. Pri obnove tradičnej historickej zástavby uprednostniť historické materiály (kameň, kov, drevo, omietka, minerálne farbivá) a historické povrchové úpravy.

2. Pri novostavbách výber materiálov pre exteriér riešiť v kontexte s konkrétnym prostredím a okolitou zástavbou.

3. Je neprípustné pri obnove kompaktnej historickej zástavby a historických solitérov používať na fasádach a strechách historicky **cudzorodé materiály** (plasty a poplastované materiály, materiály s reflexnou povrchovou úpravou, nerez, hliníkové profily, syntetické omietky a farbivá) a povrchové úpravy (omietky so štruktúrnym povrchom, keramické obklady alebo obklady zo štiepaného kameňa, pohľadový betón).

4. Pri osvetlení a nasvetlení použiť osvetlenie v teplých tónoch.

5. Ilumináciu realizovať len na zdôraznenie významných kultúrnych pamiatok, navzájom ju zosúladiť.

III./ KPÚ Banská Bystrica tvar strechy a **konštrukciu krovu secesnej budovy bývalej banky** r o z d e l i l podľa konštrukčnej a svetlej výšky, nosnej konštrukcie na úseky, prístupný vertikálnymi komunikáciami (schodiskami) a častí dvora na (viď príloha – grafická a fotodokumentácia) :

A – **hlavné schodisko** z prízemia na poschodie (nepokračuje do podkrovia);

B – **schodisko** s vretenovou časťou , až **do podkrovia** (počtom stupňov a vretenom nie je vhodné ako únikové schodisko;

C – **pultová strecha**, s nízkou svetlou konštrukčnou výškou krovu;

D – **hlavný priestor s dvomi rozdielnymi úrovňami** - konštrukciou , s vešadlovou konštrukciou;

E – **krov vežičky** – konštrukcia stĺpov a vzpier ;

F – vešadlová konštrukcia **krovu** so zvýšenými nosnými prvkami, so spádniciami sedlovej strechy do 1. dvora a do Ulice Československej armády;

G – vešadlová konštrukcia **krovu** - **oproti schodisku**, so spádniciou sedlovej strechy do Ulice ČSA a dvora;

H – vešadlová konštrukcia **krovu**, so spádniciou sedlovej strechy do 2.dvora a do Ulice Československej armády;

CH – priestor na výstavbu nového schodiska (napr. trojramenného) **a výťahu;**

IV./ **V y h o d n o t e n i e** – **PREDMET OCHRANY NKP** - „Administratívna budova“ a jej umiestnenia v pamiatkovej zóne BREZNO:

1./ urbanistické hodnoty: dvojpodlažná budova úradu je ukončená sedlovou strechou, ktorá sa spádniciou napája na západnú stranu urbanistickej zástavby hlavného námestia, na nároží je výrazným akcentom ukončenej vežičkou a ivránci interiérových exponovaných priehľadov; opäť sedlovou strechou – spádniciou do bočnej Ulice Československej armády; strechy do námestia nie sú (výrazne) narušené novými otvormi v strešnej rovine; neprípustné sú nové strešné okná, vikiere alebo prieniky v spádnici strechy do námestia (viď tiež konštrukcia krovu „D“);

2./ architektonické hodnoty – vonkajší výraz: objekt bývalej banky je secesnou stavbou, so secesnou štukovou fasádou a požiadavkou i okenní otvory prinavrátiť do obdobia vzniku budovy; oplechovanie vežičky „E“ a dvoch vikierov má zachovaný secesný detail; podľa historickej fotodokumentácie je požiadavkou i plochu sedlovej strechy so spádniciou do námestia s dvomi vikiermi upraviť výrazom hodnotných secesných vikierikov;

3./ objemovo-architektonicko-dispozičné riešenie: zachovať existujúci pôdorys tvaru „b“ objektu, schodiská „A“ a „B“, a vo dvore objemové riešenie s výrazom pavlačí do 1. a 2. dvora:

3.1/ existujúce hlavné schodisko „A“ so vstupným foyer priestoru je neprípustné doplniť nadstavbou schodiska z poschodia do podkrovia;

3.2/ vedľajšie schodisko „B“ s vysokou konštrukčnou výškou jednotlivých podlaží, cca s 30-mi stupňami schodiska v tvare písmena „U“ (z časti vretenové)- nevyhovujúce ako únikové schodisko;

4./ konštrukčné riešenie krovu v objekte - nie je možné asanovať či nahrádzať krov novou – zmenou konštrukcie :

4.1/ nad hlavnou časťou s orientáciou do námestia – „D“ má strecha sedlový tvar, avšak konštrukčne ide o dve úrovne, delené nosnými prvkami väzieb nosnej konštrukcie krovu; nie je možné využiť;

4.2/ severné krídlo „C“ má strechu pultovú so spádom do 1.dvora – avšak konštrukčná svetlosť je menšia ako 2 m – preto nie je vhodná na využitie;

4.3/ nárožie s vežičkou „E“ – nie je vhodná na využitie;

4.4/ južné krídlo – pozdĺž bočnej - Ulice Československej armády – so sedlovou strechou so spádom do ulice a do dvora 1. alebo 2. dvora, - krovy „F“, „G“ a H“; sedlový tvar strechy a konštrukciu je nutné zachovať, avšak pri riešení využitia bude nutné doplniť podporné statické riešenie vešadlovej konštrukcie; presvetlenie a vetranie v jednej úrovni je možné novými prvkami – strešnými oknami menších rozmerov, medzi krokvmi, (do dvora, do bočnej ulice);

5./ nové bezpečnostné schodisko a výťah „CH“ – posúdiť prístavbou vo dvore č. 2, bez narušenia pavlače, konštrukčne a výrazom **overiť architektonickou štúdiou, do zamerania celého objektu, statické posúdenia s návrhom doplnenia/podpory časti krovu.**

IV. 6./ Záver z listu „usmernenie č. KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR zo dňa 20.07.2022:

Využitie celého objemu podkrovia objektu mestského úradu nie je možné; je nutné dodržať pamiatkové hodnoty – urbanistické, architektonické, dispozičné, konštrukčné, umelecko-historické a tiež ďalšie súvisiace zákony a legislatívu.

Len západná časť podkrovia (do Ulice ČSA) je primeraná k využitiu - s posúdením/riešením nového prístupu (vertikálnej komunikácie), s minimálnymi zásahmi do historickej konštrukcie krovu a presvetlením/vetraním oknami „strešnými“ – najprv do severnej spádnice, v menšej miere (počte okien na juh) do ulice ČSA; vylúčiť nové objemy (vikiere alebo zárezy do strešnej roviny).

B/ KPÚ Banská Bystrica vykonal dňa 20.06. 2022 k usmerneniu a dňa 14.09.2022 ústne pojednávanie s miestnou obhliadkou, spracoval zápisnicu č. KPUBB-2022/18866-3/77109/MAR; kde oboznámil účastníkov konania o individuálnych pamiatkových hodnotách NKP a predmete pamiatkovej ochrany vo vzťahu k posudzovanému zámeru, zároveň prerokoval rozšírenia žiadosti o zámer reštaurovania secesnej časti fasád a umelecko-remeselnej obnovy strechy/krytiny s doplnením secesných vikierov, okenných a dverných výplní, zábradlia balkónu; so súvisiacimi prípravnými a projektovými dokumentáciami a ich povinnosť v jednotlivých stupňoch prípravy ich prerokovať s KPÚ Banská Bystrica.

Cieľom z hľadiska pamiatkovej ochrany je, aby obnova NKP bola pripravovaná, navrhnutá a zrealizovaná s dôrazom na maximálne zachovanie pamiatkových hodnôt, primeraného využitia NKP a uplatnenie vhodných materiálov a technológií obnovy.

Pred reštaurovaním fasád doporučuje KPÚ Banská Bystrica vymeniť poškodenú plechovú krytinu strechy. Výsledky reštaurátorského výskumu jeho autor spracuje v návrhu na reštaurovanie. Náležitosti reštaurátorskej dokumentácie určuje § 5 Vyhlášky MK SR č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.

C/ Pri posúdení žiadosti vychádzal KPÚ Banská Bystrica z nasledovných **ustanovení pamiatkového zákona:**

- Podľa § 32 ods. 1 pamiatkového zákona „**obnova kultúrnej pamiatky** (ďalej len „obnova“) podľa tohto zákona je súbor špecializovaných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti.“

- Podľa § 32 ods. 2 pamiatkového zákona „**pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky a vyzve ho, aby až do vydania rozhodnutia zastavil.** „

- Podľa § 32 ods. 4 pamiatkového zákona „v rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky, za ktorých možno predpokladaný zámer obnovy pripravovať a vykonávať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila, najmä či tento zámer obnovy možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie. V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad zároveň uloží vlastníčkovi kultúrnej pamiatky povinnosť oznámiť krajskému pamiatkovému úradu vopred začiatok obnovy a predpokladaný koniec obnovy.“

- Podľa § 27 ods. 1) pamiatkového zákona **Základná ochrana kultúrnej pamiatky** je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

„Základnou požiadavkou pamiatkovej ochrany nehnuteľných kultúrnych pamiatok je ich vhodné a primerané funkčné využitie, ktoré nevyžaduje mimoriadne nároky na dispozičné a konštrukčné zmeny, spôsobujúce straty pôvodných originálnych častí pamiatky; zachovávanie pôvodného situovania otvorov, rešpektovanie ich materiálového a tvarového riešenia, zloženia omietkových vrstiev interiéru a exteriéru murív a používanie pôvodných technológií.

D/ KPÚ Banská Bystrica upozorňuje:

1/a) podľa § 32 ods. 8 pamiatkového zákona projektovú dokumentáciu obnovy NKP môže spracovať len fyzická osoba autorizovaná podľa zákona č.138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení zákona č. 236/2000 Z. z.“.

1/b) podľa § 32 ods. 9 pamiatkového zákona je vlastníčkov povinný projektovú dokumentáciu a každú jej zmenu v priebehu spracovania prerokovať s KPÚ Banská Bystrica“.

1/c) pred začatím obnovy je vlastníčkov povinný predložiť KPÚ Banská Bystrica podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona prípravnú a projektovú dokumentáciu, o ktorej **vydá KPÚ Banská Bystrica osobitné záväzné stanovisko.**

1/d) podľa § 32 ods. 14 pamiatkového zákona: „Ak v priebehu obnovy a dôjde k odkrytiu nepredpokladaného nález, ten, kto práce vykonáva, je povinný ohlásiť nález krajskému pamiatkovému úradu a až do vydania rozhodnutia krajského pamiatkového úradu zastaviť tie práce, ktoré ohrozujú nález alebo nálezovú situáciu. Krajský pamiatkový úrad rozhodne o ďalšom postupe najneskôr do troch pracovných dní od oznámenia nález.“

2/ reštaurovanie kultúrnej pamiatky podľa § 33 pamiatkového zákona, ods.:

(1) Reštaurovanie kultúrnej pamiatky alebo jej časti³³⁾ (ďalej len „reštaurovanie“) je osobitným druhom obnovy.

(2) Reštaurovanie môže vlastníčkov pripravovať iba na základe predchádzajúceho rozhodnutia krajského pamiatkového úradu o zámere na reštaurovanie.

(3) K žiadosti o rozhodnutie o zámere na reštaurovanie priloží vlastníčkov zámer na reštaurovanie, ktorý obsahuje údaje o kultúrnej pamiatke, údaje o vlastníčkovi a vymedzenie a odôvodnenie reštaurátorského zásahu.

(4) Druh reštaurátorskej dokumentácie, rozsah reštaurátorských výskumov, druh, rozsah a podmienky vykonávania reštaurátorských prác určí krajský pamiatkový úrad v rozhodnutí o zámere na reštaurovanie v prípade nehnuteľnej kultúrnej pamiatky najneskôr v rozhodnutí o prípravnej dokumentácii obnovy kultúrnej pamiatky.

(5) Reštaurátorská dokumentácia je súčasťou reštaurovania a spracúva sa v dvoch stupňoch:

a) správa z reštaurátorského výskumu a návrh na reštaurovanie,

b) dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác.

Náležitosti reštaurátorskej dokumentácie určuje § 5 Vyhlášky MK SR č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon.

(6) Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné rozhodnutie o každom stupni reštaurátorskej dokumentácie; o správe z reštaurátorského výskumu môže vydať samostatné rozhodnutie.

(7) Reštaurovanie môže vykonávať a) pamiatkový úrad prostredníctvom fyzických osôb, ktoré sú v pracovnoprávnom vzťahu s pamiatkovým úradom a spĺňajú kvalifikačné predpoklady podľa § 33a, b) člen Komory reštaurátorov³³) alebo c) vysoká škola v rámci študijného programu reštaurátorská tvorba uskutočňovaného v študijnom odbore reštaurátorstvo.

KPÚ Banská Bystrica konal podľa § 32 ods. 2 a 4 a § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona, posúdil predložený zámer z hľadiska ochrany individuálnych hodnôt predmetnej NKP, záujmov chránených pamiatkovým zákonom, pričom nezistil dôvody, ktoré by pri splnení určených podmienok neumožňovali pripravovať a vykonať obnovu a reštaurovanie časti objektu NKP a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Štátny pamiatkový dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu podľa § 32 ods. 13 pamiatkového zákona bude vykonávať KPÚ Banská Bystrica.

Podľa § 44a pamiatkového zákona toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie Krajskému pamiatkovému úradu Banská Bystrica, Lazovná č. 8, 975 65 Banská Bystrica v súlade s § 53 a 54 správneho poriadku v lehote 15 dní odo dňa doručenia. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Mária Flórová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu
Banská Bystrica

Príloha súčasťou rozhodnutia: *grafická príloha s vyznačením predmetných častí „A“ až „CH“; (str. 14)*

Doručuje sa do vlastných rúk:

MESTO BREZNO, Nám. Gen. M.R. Štefánika 1/1, 977 01 Brezno

Na vedomie

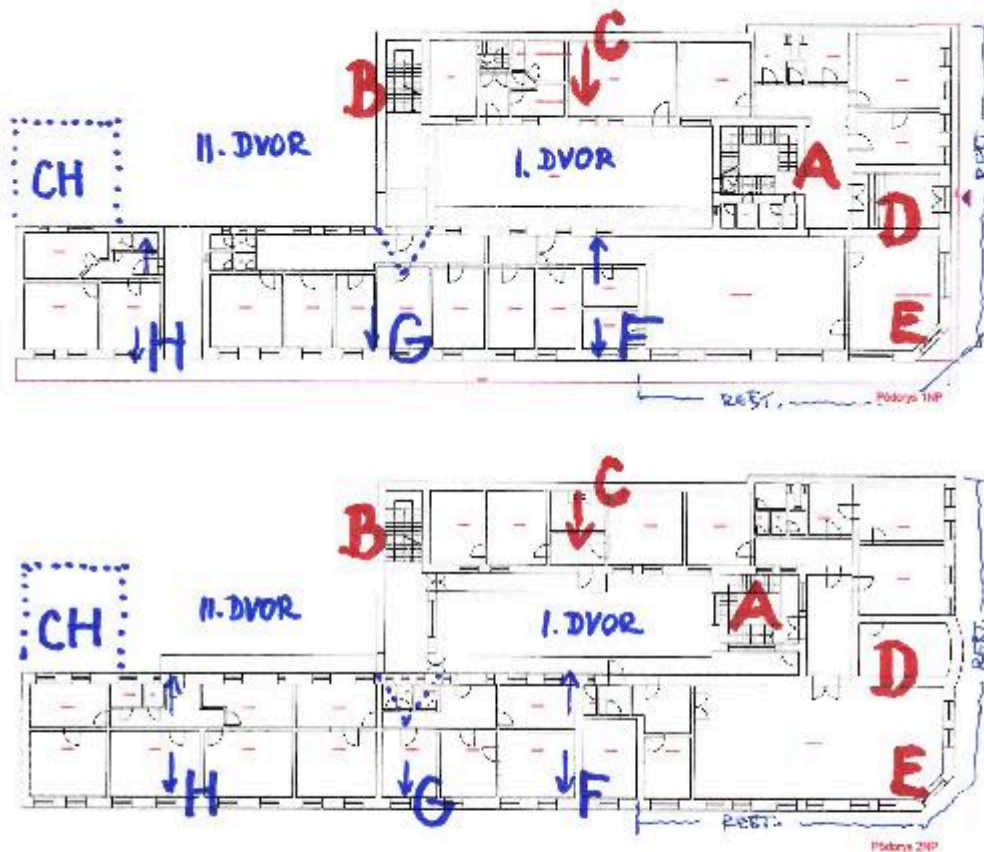
Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, ul. Lazovná č. 8, 975 65 Banská Bystrica, na založenie do spisu.

grafická príloha s vyznačením predmetných častí „A“ až „CH“ (z KPÚBB-2022/12591-4/55502/MAR):

-4-

KPÚBB-2022/12951-4/55502/MAR

Pôdorysy - rozdelenie jednotlivých častí - STRIECH :

- A – hlavné schodisko z prízemia na poschodie (nepokračuje do podkrovia)
 B – schodisko s vretenovou časťou , až do podkrovia (počtom stupňov a vretenom nie je vhodné ako únikové schodisko)
 C – pultová strecha, s nízkou svetlou konštrukčnou výškou
 D – hlavný priestor s dvomi rozdielnymi úrovňami - konštrukciou , s vešadlom -
 E – krov vežičky – konštrukcia stĺpov a vzpier
 F – vešadlová konštrukcia so zvýšenými prvkami, so spádnicou strechy do prvého dvora a do ulice ;
 G – vešadlová konštrukcia ; oproti schodisku, so spádnicou strechy do ulice;
 H – vešadlová konštrukcia, so spádnicou strechy do druhého dvora a do ulice;
 CH – priestor na výstavbu nového (trojramenného) schodiska a výťahu

III-1

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA

Naše číslo: KPUBB-2023/15539-1/61805/ĽUP, MAR

Dátum: 01.08.2023

Vybavuje/kontakt: Ing. Andrea Ľuptáková, 048/+421 48 24 55 861

Ing. arch. Jarmila Maršáľková, 048/+421 48 24 54 830

VEC: ZÁPIS Z PREROKOVANIA PREDLOŽENEJ PROJEKTOVEJ DOKUMENTÁCIE PODĽA § 32 ODS. 9 PAMIATKOVÉHO ZÁKONA: Projekt pre stavebné konanie: „*Obnova budovy mestského úradu Brezno – zníženie energetickej náročnosti*“, Objekt na Nám. GEN. M. R. ŠTEFÁNKA 1/1“, zodpovedný projektant: Ing. arch. Štefan Kviatkovský (reg. č. 2095AA), dátum: máj 2023 (ďalej len PD).

KPÚ Banská Bystrica vydal dňa 01.12.2022 o zámere pripravovať a vykonávať obnovu a reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „NKP“), „**BUDOVA ADMINISTRATÍVNA**“, Nám. gen. M. R. Štefánika č. 1, súp. č. 1, na parc. C-KN č. 2983 k. ú. Brezno, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 35/1, s funkčným využitím administratíva; situovanej Pamiatkovej zóny Brezno (ďalej len „PZ Brezno“), rozhodnutie č.: KPUBB-2022/18866-6/96202/MAR (ďalej len „rozhodnutie“).

Pripomienky KPÚ Banská Bystrica:

I. STRECHA

1. Domurovať komíny nad rovinu strechy viditeľné z Nám. gen. M. R. Štefánika: aspoň viac prieduchové podľa historickej fotodokumentácie.
Zakresliť komíny, uviesť rozmery
2. Hlavný komín z plynovej kotolne – PD „VYKUROVANIE“ – nastavenie dymovodu **komína výšky 13 m** – domurovať, vylúčené je len vyvedenie rúry (AL, či nerez)
Zakresliť domurovanie/ inú alt. prerokovať s KPÚ Banská Bystrica
3. Výlez na strechu čelnej fasády riešiť vo farbe krytiny (detail „G“); nerealizovať s presklením
Alt. na mieste výlezu podľa historickej fotodokumentácie navrhnuť doplnením 6. vikiera
Zakresliť zmenu riešenia výlezu/alt. vikiera
4. **Výmena strešnej krytiny vežičky je vylúčená.**
5. Pre výmenu ostatnej strešnej krytiny na secesnej časti budovy:
Spracovať realizačný projekt zameraný na detaily uloženia – kladenia šablón pri okape, pri vrchole, okolo prienikov v strechách, pri vikierikoch a pod. podľa hist. Analógie.
Spracovať realizačný projekt detailov vikierikov (podľa hist. foto)
6. Snehové zachytávače na secesnej časti neriešiť v páse (pri okape), ale šachovnicovite v šablónach „H“
Zakresliť opravu riešenia snežníkov
7. *Uviesť farebnosť krytiny aj popisom - napr. svetlo-šedá (neuvádzať iba RAL)*
8. Zateplenie stropu riešiť: suchou formou – t. j. položením minerálnych dosiek na historickú konštrukciu, pri „striekanej“ izolácii zabezpečiť odvetranie nosných prvkov krovu a stropu.
Spracovať výkres detailu uloženia izolácie
9. *Spracovať technologické postupy umelecko – remeselnej obnovy a výrobné výkresy (VI./3.a.b.):*
 - *obnovy existujúcej krytiny vežičky*
 - *obnovy/výroby kópií historických vikierov (tepanie)*
10. Farebnosť dažďových zvodov upraviť do farby fasády (pôvodne boli zvody zapustené vo fasáde)

Upraviť farebnosť dažďových zvodov

11. Doplniť podľa historickej fotodokumentácie nadstrešný žľab s konzolkami
Zakresliť nadstrešný žľab s konzolkami
12. Doplniť podľa historickej fotodokumentácie na ukončení severnej časti secesnej strechy vežičku
Zakresliť vežičku, vypracovať podrobné výkresy

II. FASÁDY

Návrh obnovy fasád - secesnej časti NKP a západnej časti fasády do Ulice ČSA - **nie je v súlade s rozhodnutím** KPUBB-2022/18866-6/96202/MAR zo dňa 01.12.2022 (obnovu neurčuje projektant).

Postupovať podľa rozhodnutia – kapitoly č. IV. Fasády

13. Fasády secesného objektu orientované do námestia a ulice ČSA – **obnoviť REŠTAUROVANÍM vrátane soklovej časti. Konkrétny spôsob obnovy bude zrejmý až po vykonaní reštaurátorského výskumu, uvedený bude v reštaurátorskej dokumentácii v návrhu na reštaurovanie IV.1.**

KPÚ Banská Bystrica trvá na podmienke vypracovať: Návrh na reštaurovanie (v zmysle rozhodnutia) a predložiť ho na KPÚBB k vydaniu samostatného rozhodnutia.

Vo výkresoch – celý bod SECESNEJ časti uviesť – len – „REŠTAUROVAŤ“, ostatné vyčiarknúť

Počas reštaurátorského výskumu môžu byť objavené dôležité informácie týkajúce sa pôvodného stavu budovy a fasády, ktoré sa v priebehu času stratili, boli zmenené modernými úpravami a opravami. Na základe nových poznatkov bude navrhnutý plán reštaurátorských prác s cieľom vrátiť fasádu do jej autentického a historického vzhľadu. Reštaurátorská dokumentácia je prípravná dokumentácia. Návrh na reštaurovanie predložiť na KPÚBB k vydaniu samostatného rozhodnutia.

14. Predmetom reštaurátorského výskumu je **i balkón na čelnej fasáde** – s požiadavkou odstránenia a statického posúdenia sekundárnych nevhodných zásahov, s návrhom (podľa hist. vzorov) kovanej časti zábradlia; (v STATIKE - CHÝBA) výkr. 19.
Doplniť statický posudok, spolupracovať ho v spolupráci: statik a reštaurátor, výsledok riešenia prerokovať za účasti KPÚBB.

15. Západnú časť fasády do Ulice ČSA a vo dvore (prvky - zábradlia) - **obnoviť UMELECKO – REMESELNE IV./2, VI.;konkrétny spôsob obnovy bude zrejmý z technologického postupu spracovaného podľa č. VI/3.a.**

Spracovať technologické postupy umelecko – remeselnej obnovy (VI./3.a.):

- *západnej časti fasády do Ulice ČSA,*
- *obnovy kovových prvkov (zábradlia, mreže, vikiere) (možné vnútorné okenice);*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, arkáda v schodiskovom priestore*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, trojramenné schodisko z 1. na 2.NP*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, dvojramenné schodisko z nádvorja na 2. nadzemné podlažie, záver severného dvorového krídla*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, dvojramenné schodisko z 2. nadzemného podlažia do podkrovia, záver severného dvorového krídla*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, pavlač popri severnom dvorovom krídle*
- *kované zábradlie z tyčoviny a pásoviny s kovanými špirálami, spájanými kovovými objímkami, pavlač popri južnom uličnom krídle*
- *klampiarske detaily (rímsy, geometrické prvky, girlandy) prvky, náročná vežička*

Zábradlia nie sú zakreslené/zamerané (ich výška) – doporučujeme miesto zamerania doplniť aj foto jednotlivých typov zábradlí (s uvedením základných rozmerov, najmä výšky) – určené na umelecko – remeselnú obnovu/bod 17.

16. *Doplniť že umelecko remeselne budú realizované aj kópie secesných vikierov, drevené výplne na secesnom objekte, kované mreže, zábradlie balkóna. (viď jednotlivé časti vyššie).*
17. Do výkresov súčasného stavu:
Zakresliť, uviesť rozmery a doplniť fotodokumentáciu jednotlivých typov zábradlí
18. *Spracovať statické posúdenie (VIII. C.) odstránenia sekundárneho ocelového nosníka uloženého na historických konzolách balkóna bod 14.*
19. *Spracovať výkres riešenia nového zábradlia balkóna (podľa historickej fotodokumentácie a v analógií s historickými zábradliami v Brezne), v rámci reštaurátorskej dokumentácie bod 14.*
20. *Spracovať statické posúdenie nového architektonického riešenia balkóna bod 14.*

III. SOKLE

21. Sokel riešiť podľa bodu č. IV./4 rozhodnutia a súvisiacej poznámky pod bodom, návrh na reštaurovanie v rámci samostatného spôsobu obnovy – reštaurovaním; Návrh na reštaurovanie, bod 13.
21. Problémy s vlhkosťou riešiť komplexne, dôležité je zabezpečiť, aby opravy boli trvalé a udržateľné. Chemické injektáže môžu byť účinným spôsobom riešenia problémov s vlhkosťou, ale je potrebné zvážiť aj iné opatrenia na prevenciu a udržiavanie stavby. KPÚ Banská Bystrica požaduje riešiť problémy s vlhkosťou s širším kontexte. V dvorovej časti je nevhodný asfaltový povrch pri fasádach.
22. Chemickú injektáž – nebola predmetom vydaného rozhodnutia, preto pre prízemie i pre suterén – vypracovať prípravnú dokumentáciu t.j. vyhodnotenie vlhkosti a návrhu riešenia, s návrhom prípadne i viac alt. , výkopu/zateplenia pre suterén;
Doplniť spresnenie riešenia chemickej injektáže/odôvodnenie
Doplniť detail riešenia sanačných opatrení pod úrovňou terénu
Spracovať komplexné Posúdenie zavlhnutia celého objektu s návrhom opatrení

14. VÝKOPOVE PRÁCE

Pri výkopových prácach bude potrebné vykonať archeologický výskum. Výskum bude predpísaný v rozsahu podľa PD po jej predložení.

15. VÝPLNE OTVOROV

Výmenu okien/dverí riešiť podľa kapitoly č. V. rozhodnutia

Opraviť veľkosť otvorov (odvolanie sa na „dodržanie architektonického výrazu fasád“ s prinavrátaním architektonického členenia výplní (V./1). Podklad na spracovanie – na mieste stavby na základe sondáže, (niektoré vizuálne), Historickej fotodokumentácie; členenie okenných výplní – vzor v podkroví, viď Návrh na reštaurovanie reštaurátorská dokumentácia.

*Aktualizovať PD podľa Návrhu na reštaurovanie – prinavracaných okenných a dverných výplní V./1;
Prepracovať súpis okien a dverí, uviesť návrh riešenia (oprava, výmena, úprava otvoru)
Spracovať projektovú dokumentáciu architektonického a konštrukčného riešenia nových výplní, neskôr výrobné výkresy (V./2) (X.a.) s detailami osadenia, rozmermi, povrchovou úpravou; do PD doplniť po odsúhlasení bodu V./1*

Vo výkresoch vyznačiť všetky existujúce zachované pôvodné výplne otvorov okná, dvere, presklené steny (v interiéri aj na fasádach) (Bod V./4 a V./5)

Spracovať výkresy ich detailného zamerania (M 1:10), vyhotoviť ich fotodokumentáciu (VIII. a.)

- dvojkrídlové kazetované dvere so svetlíkom, krídla dverí v hornej časti presklené s rastrovým delením, zo spojovacieho krčka na pavlač popri severnej dvorovej fasáde južného krídla, východná časť

- dvojkrídlové kazetované dvere so svetlíkom, krídla dverí v hornej časti presklené s rastrovým delením, zo spojovacieho krčka na pavlač popri severnej dvorovej fasáde južného krídla, západná časť

- dvojkrídlové kazetované dvere so svetlíkom, krídla dverí v hornej časti presklené s rastrovým delením, zo spojovacieho krčka na pavlač popri južnej fasáde severného dvorového krídla

- drevená okenná výplň jednoduchá, dvojkrídlová, dole s priečnikom 2 tabuľkami, priestor schodiska z dvora na 1.NP

- drevená okenná výplň jednoduchá, dvojkrídlová, dole s priečnikom 2 tabuľkami, priestor schodiska z dvora na 1.NP

= **VÝROBNÉ VÝKRESY - P R E R O K O V A Ť návrhy , celopresklenú plochu z dvora/pri hlavnom schodisku (výkr. 23, bod 24) ; predložené v PD riešenie v subtilnom kovovom ráme sú vylúčené; atypicky riešiť** - hl. dvere D7-na 26, D6, D5, D2, D3

Spracovať technologické postupy umelecko – remeselnej obnovy – renomovaným výrobcom atypických/historických výplní (VI./3.a.):

- *obnovy existujúcich pôvodných okien, dverí, presklených stien (interiér aj na fasádach)*
- *realizácie nových drevených okenných výplní na secesnom objekte*

24. sklobetón – z dvora presklenie hl. schodisko - chýba riešenie výkr. Č. 23;

25. odstránenie pochôdznych vrstiev vo dvore, kamenná dlažba; chýba úprava dláždenia (vymenenie asfaltu) vonk. okolo fasád na chodníku, podľa rozsahu bude požadovaný archeologický výskum; podmienka AG;

KPÚ požaduje:

PD počas zapracovávania pripomienok prerokovať s KPÚ Banská Bystrica podľa bodu č. X. rozhodnutia.

Dokumentácie uvedené v rozhodnutí ako prípravné je nutné predložiť na vydanie záväzných stanovísk KPÚ Banská Bystrica, následne ich výsledok zohľadniť v PD.

Reštaurátorská dokumentácia a technologické postupy umelecko – remeselnej obnovy tvoria samostatnú zložku Návrhu a dokumentácie, ku ktorej KPÚ Banská Bystrica vydá samostatné rozhodnutie/záväzné stanoviská. V PD uviesť iba značkou R/URO reštaurovať a umelecko remeselne obnoviť – ostatné navrhované úpravy vyškrtnúť.

DO PD zahrnúť aj podrobnejšie výkresy, špecifikácie a technické informácie riešenia vybraných detailov vypracované podľa podmienok rozhodnutia.

Vaše vyjadrenie, prípade pripomienky, prosíme poslať na e – mail: andrea.luptakova@pamiatky.gov.sk

V Banskej Bystrici, dňa 01.08.2023

Zasiela sa: ivan.kamensky@brezno.sk, barbora.halasova@brezno.sk